

P L S K I
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne z osobowością prawną uczestniczące w Polskim FADN w 2007 roku

Część I. Wyniki standardowe

WARSZAWA 2009

Wyniki standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne z osobowością prawną uczestniczące w Polskim FADN w 2007 roku

Część I. Wyniki standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr Piotr Czarnota
mgr inż. Elżbieta Jasińska

Warszawa 2009

Redakcja techniczna

Dariusz Osuch

Renata Płonka

Projekt okładki

Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-7658-048-7

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

- Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Rachunkowości Rolnej

00-950 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. nr 984

Tel.: (0 22) 505 44 39

Tel./faks: (0 22) 826 93 22

E-mail: portal@fadm.pl

Internet: www.fadm.pl; www.polskifadm.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Uwagi ogólne.....	6
1.1. Podstawowe informacje o FADN	6
1.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych	8
1.3. Zakres podmiotowy FADN	9
1.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	10
1.5. Zakres przedmiotowy FADN.....	11
1.6. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	12
2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”	14
2.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	14
2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych	28
3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	36
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	36
3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN.....	37
4. Wyniki standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne z osobowością prawną uczestniczące w Polskim FADN w 2007 r.....	39
4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych.....	39
4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej	46
4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych.....	53
Literatura	60

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy ogółem (ang. Annual Work Unit).
c.u.	- jednostka monetarna (ang. currency unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. Specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa (ang. Directorate-General for Agriculture).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie systemowe jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości krajów członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- Urząd Statystyczny Unii Europejskiej.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
LFA	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- standardowa nadwyżka bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).

Wstęp

Na podstawie obowiązków nałożonych przez Ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2007 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 12 332 zestawy danych rachunkowych. Zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił szesnastu wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. W 103 gospodarstwach indywidualnych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów Zakładu Rachunkowości Rolnej, a 122 ankiety dotyczące gospodarstw posiadających osobowość prawną oraz 18 ankiet dotyczących indywidualnych gospodarstw rolnych wykonali pracownicy ośrodków doradztwa rolniczego w ramach indywidualnych zleceń.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki¹ dla 12 178 gospodarstw rolnych (w tym dla 12 056 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 122 gospodarstw posiadających osobowość prawną) o wielkości ekonomicznej równej lub większej 2 ESU.

W niniejszym opracowaniu zawarte są wyniki ze 122 gospodarstw posiadających osobowość prawną uczestniczących w Polskim FADN w 2007 roku. Zaprezentowane wyniki są średnimi arytmetycznymi z próby wyżej wymienionych gospodarstw.

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne nazywane „Wyniki Standardowe FADN, poziom I” (ang. Standard Results), dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i powierzchni użytków rolnych. Wyniki Standardowe zawierają około 120 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w wynikach standardowych FADN Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG-AGRI).

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego od podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2007 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (PLN).

¹ W sprawozdaniach z gospodarstw rolnych przekazanych do Komisji Europejskiej są zawarte nominalne wartości dopłat bezpośrednich (JPO i UPO).

1. Uwagi ogólne

1.1. Podstawowe informacje o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [18]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu krajach założycielskich (Belgii, Francji, Holandii, Luksemburgu, Niemczech i Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, a od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria.

Od 2007 r. FADN funkcjonuje na terenie 27 krajów członkowskich UE. Przebieg rozszerzenia zasięgu FADN ilustruje Mapa 1-1.

Mapa 1-1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

Mając na uwadze założone cele, FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa². O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała chęć podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych. W przeciwnym wypadku nawet najlepiej wypracowane warsztatowo decyzje odnosiłyby się do rzeczywistości wirtualnej.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe, mające zasadniczy udział w tworzeniu wartości dodanej rolnictwa. Za takie uznawane są gospodarstwa rolne, które mieszczą się w grupie gospodarstw wytwarzających w danym regionie FADN lub kraju członkowskiego co najmniej 90% wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Dolny próg graniczny gospodarstwa rolnego zaliczanego do pola obserwacji FADN wyznaczany jest na podstawie sumowania wartości SGM z gospodarstw znajdujących się w krajowym rejestrze gospodarstw rolnych, poczynając od największych do momentu, aż ustalona zostanie wielkość ostatniego gospodarstwa, które wyczerpuje 90% wartości SGM w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej poszczególnych krajów członkowskich, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, gdzie dane zbierane są według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

² Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych krajach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa, a często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

1.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. [2]. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są najczęściej według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie następujące parametry ekonomiczne:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM),
- europejska jednostka wielkości (ESU).

Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich w **przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

Współczynniki SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 ha uprawy lub 1 sztuki zwierzęcia. W Unii Europejskiej są regiony SGM, dla których wylicza się SGM dla 138 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Europejska Jednostka Wielkości (ESU) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego ustalonej na podstawie standardowych nadwyżek bezpośrednich gospodarstwa. Jedno ESU odpowiada równowartości 1200 euro.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

Typ rolniczy gospodarstwa jest kolejnym kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) gospodarstwa.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- podtypy 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

Współczynniki SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM. Lista, dla której obliczono SGM'2002, obejmuje 138 działalności rolniczych.

1.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.3-1).

Tabela 1.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych krajach członkowskich w 2007 r.

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej ESU	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura %
Austria	8	1 800	2,1
Belgia	16	1 200	1,4
Bułgaria	1	2 000	2,4
Cypr	2	500	0,6
Czechy	4	1 300	1,5
Dania	8	2 250	2,7
Estonia	2	500	0,6
Finlandia	8	1 150	1,4
Francja	8	7 320	8,7
Grecja	2	5 500	6,5
Hiszpania	2	9 706	11,5
Holandia	16	1 500	1,8
Irlandia	2	1 300	1,5
Litwa	2	1 000	1,2
Luksemburg	8	360	0,4
Łotwa	2	1 000	1,2
Malta	8	400	0,5
Niemcy	16	6 360	7,5

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej ESU	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura %
Polska	2	12 100	14,3
Portugalia	2	2 300	2,7
Rumunia	1	1 000	1,2
Słowacja	8	600	0,7
Słowenia	2	900	1,1
Szwecja	8	1 000	1,2
Węgry	2	1 900	2,2
Wielka Brytania	16	2 500	3,0
(w tym: Irlandia Północna)	(8)	(320)	0,4
Włochy	4	17 000	20,1
Razem FADN UE		84 446	100

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 800/2007 z 6 lipca 2007 r. zmieniające Rozporządzenie nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [7].

1.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego, obserwujemy wewnątrz pola obserwacji FADN duże zróżnicowanie gospodarstw rolnych.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru gospodarstw mają zastosowanie do warstwowania zbioru gospodarstw trzy kryteria:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1.5. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych rachunkowych, dotyczących gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje, kwoty i limity produkcyjne).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji 2253/2004/EEC z 23 grudnia 2004 r. [6]. Przepisy te zawierają obok szczegółowego wykazu zmiennych, także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

Tab. A.	Informacje ogólne.
Tab. B.	Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.
Tab. C.	Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.
Tab. D.	Stan i wartość zwierząt.
Tab. E.	Zakup i sprzedaż zwierząt.
Tab. F.	Koszty.
Tab. G.	Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.
Tab. H.	Zadłużenie.
Tab. I.	Podatek od wartości dodanej (VAT).
Tab. J.	Granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze.
Tab. K.	Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).
Tab. L.	Kwoty i inne prawa.
Tab. M.	Dopłaty bezpośrednie do upraw polowych.
Tab. N.	Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

1.6. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawie statystycznym nazwanym „Wyniki Standardowe FADN-Poziom I”³. Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej. W niniejszej publikacji zostały dodatkowo zamieszczone grupowania gospodarstw według powierzchni użytków rolnych.

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczebności wpisana jest „kropka” (kropka). Prezentowane są tylko ilości gospodarstw.

Tabela 1.6-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnicze i trwałe, łącznie
C	Uprawy ogrodnicze	20	Uprawy ogrodnicze
D	Winnice	31	Winnice
E	Uprawy trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Krowy mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Mieszane	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

Zestawienie typów rolniczych TF8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

³ Struktura Wyników Standardowych FADN opisana w dokumencie Komitetu KE do spraw FADN; RI/CC 882 rev. 8. 1: Definitions of Variables used in FADN standard results [17], zamieszczonym na stronie: http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/definitions_variables/ EN 1.0 &a=d [13].

Tabela 1.6-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ESU), klasyfikacja ES6

ES6	Rozmiar w ESU
bardzo małe (XS)	ESU < 4
małe (S)	4 ≤ ESU < 8
średnio- małe (MS)	8 ≤ ESU < 16
średnio- duże (ML)	16 ≤ ESU < 40
duże (L)	40 ≤ ESU < 100
bardzo duże (XL)	ESU ≥ 100

Z kolei Tabela 1.6-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) obowiązujących we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [5].

Tabela 1.6-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UR)

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha
bardzo małe (AXS)	UR < 5
małe (AS)	5 ≤ UR < 10
średnio- małe (AMS)	10 ≤ UR < 20
średnio- duże (AML)	20 ≤ UR < 30
duże (AL)	30 ≤ UR < 50
bardzo duże (AXL)	UR ≥ 50

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według 6 klas powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowana (patrz: Tabela 1.6-3) w typologii UE [4]. Tego grupowania także nie stosuje się w Wynikach Standardowych FADN. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalanych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych.

2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”

2.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

Opisy poszczególnych kategorii ekonomicznych są zgodne z zawartymi w Wynikach Standardowych FADN⁴. Zawartość parametrów w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni ich tytułom. W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziesiętno-oznaczenie poszczególnych zmiennych w systemie informatycznym FADN.

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 grup tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych parametrów zawartych w Wynikach Standardowych FADN, w dalszej części rozdziału zamieszczono objaśnienia poszczególnych zmiennych w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo, w formie diagramów, zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych parametrów prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 2.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro	Średni kurs wymiany krajowej waluty na euro w roku obrachunkowym. Obliczany jest jako średnia z miesięcznych kursów wymiany ważonych liczbą dni w miesiącu.

⁴ Patrz odnośnik 3 na stronie 12.

Tabela 2.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w europejskich jednostkach wielkości.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 200 godz./rok. [SE015 + SE020]
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dodzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia użytkowana na zasadzie udziału w zbiorze z właścicielem, a także ugory i odłogi. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dodzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dodzierżawionej przez rolnika na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste tącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (tącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	Łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkółek).
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE060 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Odłogi	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Ugory	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Średnioroczny stan: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁵ . Nie są uwzględniane roje pszczoł, króliki i pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu posiadania zwierząt.

⁵ konie	:= 0, 8	krowy mleczne	:= 1, 0	lochy	:= 0, 5
cielęta na tucz	:= 0, 4	krowy wybrakowane	:= 1, 0	tuczniaki	:= 0, 3
cielęta < 1 rok	:= 0, 4	krowy pozostałe	:= 0, 8	trzoda pozostała	:= 0, 3
byczki 1 - 2 lata	:= 0, 7	matki kozie	:= 0, 1	brojlery	:= 0, 007
jałówki 1 - 2 lata	:= 0, 7	kozy pozostałe	:= 0, 1	kury nioski	:= 0, 014
byki ≥ 2 lata	:= 1, 0	matki owcze	:= 0, 1	drób pozostały	:= 0, 03
jałówki hodow.	:= 0, 8	owce pozostałe	:= 0, 1		
jałówki na tucz	:= 0, 8	prosięta	:= 0, 027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycielity się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi. Nie ujmuje się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Wielkość produkcji ziarna pszenicy zwyczajnej i orkisz z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Wielkość produkcji ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych na tucź, na 1 ha powierzchni paszowej. Suma średniej liczby jednostek przeliczeniowych (LU): bydła (bez cieląt opasowych) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i odłogi. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę ^o	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta).

Tabela 2.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, zmianę stanu zapasów, wzrost wartości zwierząt wywołany zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE135	Produkcja roślinna	c.u.	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i zmianę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE146 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]

^o Stosuje się przelicznik 1litr = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE140	Zboża	c.u.	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	c.u.	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmuję się tu warzyw i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	c.u.	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.
SE150	Ziemniaki	c.u.	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	c.u.	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmuję się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych od cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika do cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	c.u.	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	c.u.	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa i kwiaty	c.u.	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo tego, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	c.u.	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	c.u.	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	c.u.	Winogrona spożywcze, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	c.u.	Oliwki jadalne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Uprawy pastewne	c.u.	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Tu wchodzi także produkcja z ugorów i odłogów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	c.u.	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE206	Produkcja zwierzęca	c.u.	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, zmianę wartości zwierząt w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. Zmiana wartości zwierząt stada obrotowego obejmuje stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także zmianę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i zmianę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, inne produkty zwierzęce (przychody z krycia, obornik, jaja innych ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchovu zwierząt oraz z miodu. [SE211 + SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	c.u.	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Parametr ten umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Wołowina i cielęcina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Wieprzowina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Owce i kozy	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Mięso drobiowe	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	c.u.	W pozycji tej uwzględnione są jaja wszystkich gatunków drobiu (bez jaj strusich, które wraz z innymi produktami z tych zwierząt wchodzi do pozycji SE251).
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	c.u.	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchovu zwierząt. Zmiana wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE256	Pozostała produkcja	c.u.	Do pozycji tej należą: czynsz za wydierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	c.u.	Wartość produktów roślinnych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem. Stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i nasion.

Tabela 2.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla ziarnożerców). Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji. Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Podatki od dochodów spoza gospodarstwa rolnego nie są uwzględniane w rachunkach FADN. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE285	Nasiona i sadzonki	c.u.	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE290	Nasiona i sadzonki własne	c.u.	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	c.u.	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	c.u.	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	c.u.	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, okazjonalny zakup płodów roślinnych (winogron itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych itp.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	c.u.	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchowu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytkowanych użytków rolnych (SE025) (własna i obca).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i koźlęta) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	c.u.	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własna i obca).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane przez cielęta, jagnięta i koźlęta) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	c.u.	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	c.u.	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	c.u.	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	c.u.	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	c.u.	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	c.u.	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	c.u.	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	c.u.	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Otrzymane dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 2.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych dopłat a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty. [SE610 + SE615 + SE620 + SE625 + SE626 + SE630]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi). [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	c.u.	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	c.u.	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodniczych i plantacji wieloletnich.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego.
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	c.u.	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	c.u.	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	c.u.	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE620	Pozostałe dopłaty	c.u.	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa, w szczególności odnoszące się do produkcji leśnej, agroturystyki, programów rolnośrodowiskowych, zalesiania i pomocy strukturalnej. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty.
SE 621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	c.u.	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE 622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	c.u.	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA).
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	c.u.	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	c.u.	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	c.u.	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	c.u.	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. [SE631 + SE632 + SE640]
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	c.u.	Tylko dla starych krajów członkowskich.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	c.u.	Tylko dla nowych krajów członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE640	Dodatkowe wsparcie	c.u.	Dodatkowa kwota pomocy wynikające z modulacji płatności bezpośrednich.

Tabela 2.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych dopłat a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty. [SE610 + SE615 + SE620 + SE625 + SE626 + SE630]
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	c.u.	Podstawową zasadą, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Zasada ta nie stwarza kłopotu w przypadku gdy rolnik jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku, gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT powinny być ewidencjonowane w taki sposób, aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się po odjęciu od kwoty VAT należnego od sprzedaży zwrotu ryczałtowej kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach).
SE390	Podatki	c.u.	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Dopłaty do inwestycji	c.u.	Dopłaty do inwestycji.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	c.u.	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	c.u.	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 2.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, zmianę stanu zapasów, wzrost wartości zwierząt wywołany zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	c.u.	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	c.u.	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u.	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez odjęcie salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz kosztu czynników zewnętrznych od wartości dodanej netto. [SE415 – SE365 + SE405]

Tabela 2.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	c.u./ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	c.u./ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 2.1-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	c.u.	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	c.u.	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	c.u.	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż).
SE450	Budynki	c.u.	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	c.u.	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku).
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	c.u.	Tu uwzględnia się: jątówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz lchy.
SE465	Aktywa obrotowe	c.u.	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	c.u.	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).
SE475	Zapasy produktów rolniczych	c.u.	Tu ujmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	c.u.	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	c.u.	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Kredyty długoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu kredyty zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Kredyty krótkoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu kredyty zaciągnięte na okres krótszy niż jeden rok oraz inne zobowiązania finansowe.
SE501	Kapitał własny	c.u.	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 - SE485]

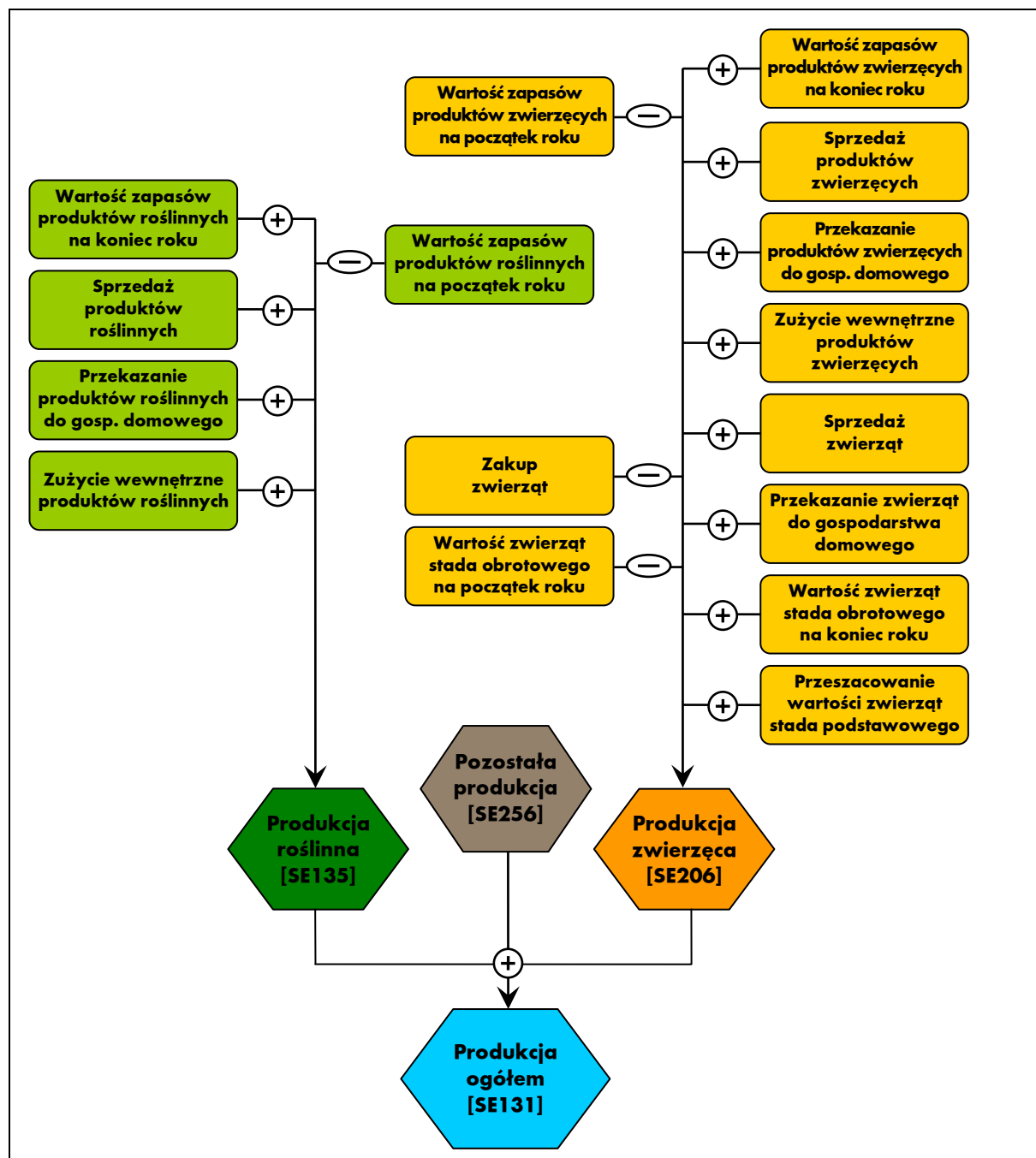
Tabela 2.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	c.u.	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 - SE501P]
SE510	Średnia wartość kapitału pracującego	c.u.	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału pracującego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2]. Na wartość kapitału pracującego składa się wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	c.u.	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + zmiana wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	c.u.	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 - SE360]
SE526	Przepływ pieniężny (1)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.

2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych parametrów ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm [12].

Schemat 2 - 2-1 Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 2 - 2-1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, zmiana stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych jest obojętna dla poziomu określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

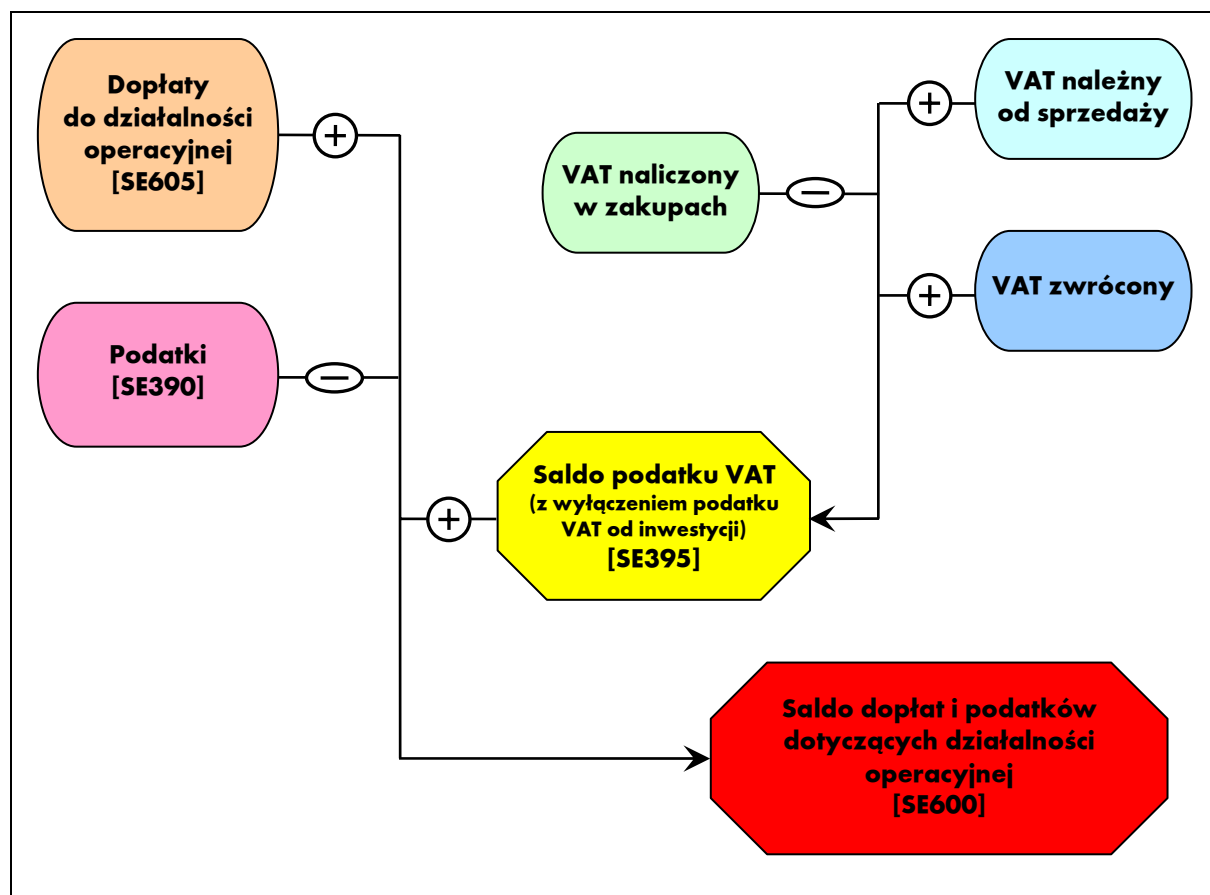
Schemat 2 - 2-2 Sposób obliczania szacunkowej zmiany wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX}_n = \frac{W_{kn}}{L_{kn}} \div \frac{W_{pn}}{L_{pn}}$	gdzie: REGIDX - index cen; W_k - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; L_k - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; W_p - wartość na początek roku obrachunkowego; L_p - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - zmiany wartości zwierząt.
$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$	

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest szacunkowa zmiana wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego została wyodrębniona jako zmienna systemowa SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

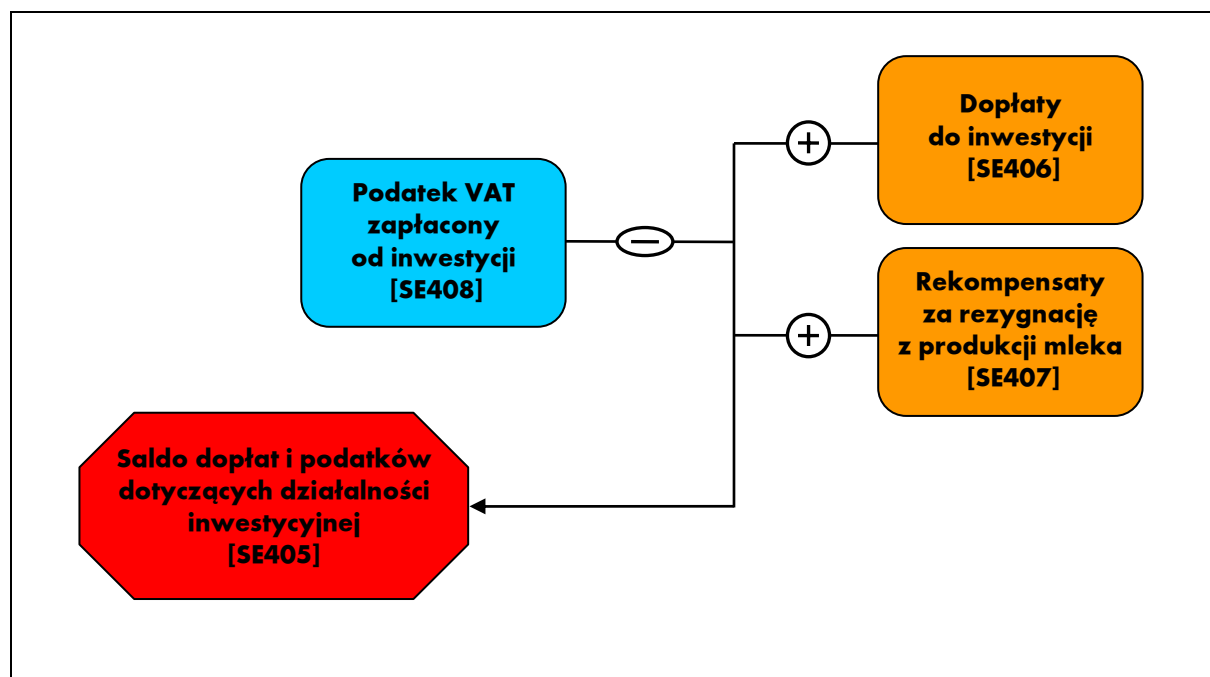
W przypadku stada obrotowego zmiana wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym.

Schemat 2 - 2-3 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

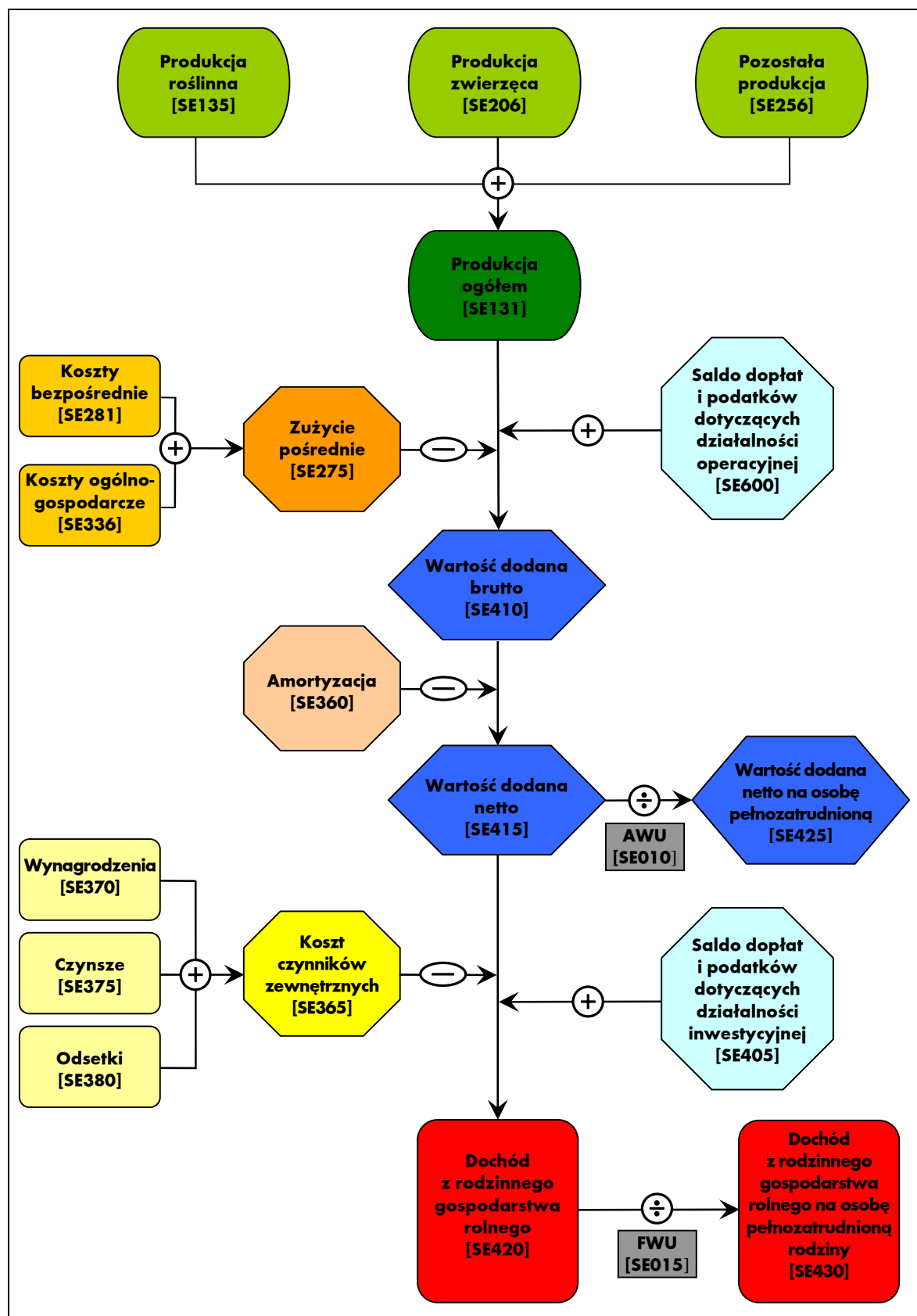
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej pominięte są w grupie kosztów (patrz: Tabela 2.1-4 - pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Tabela 2.1-6 oraz Schemat 2 - 2-3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 2 - 2-4 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

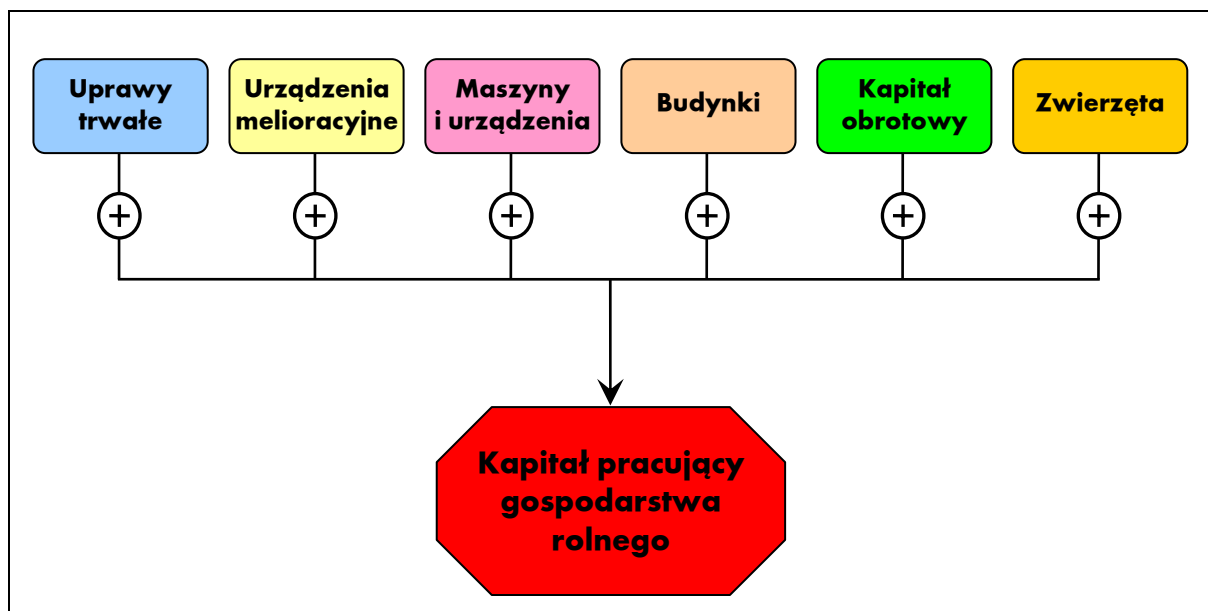
Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

Schemat 2 - 2-5 Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

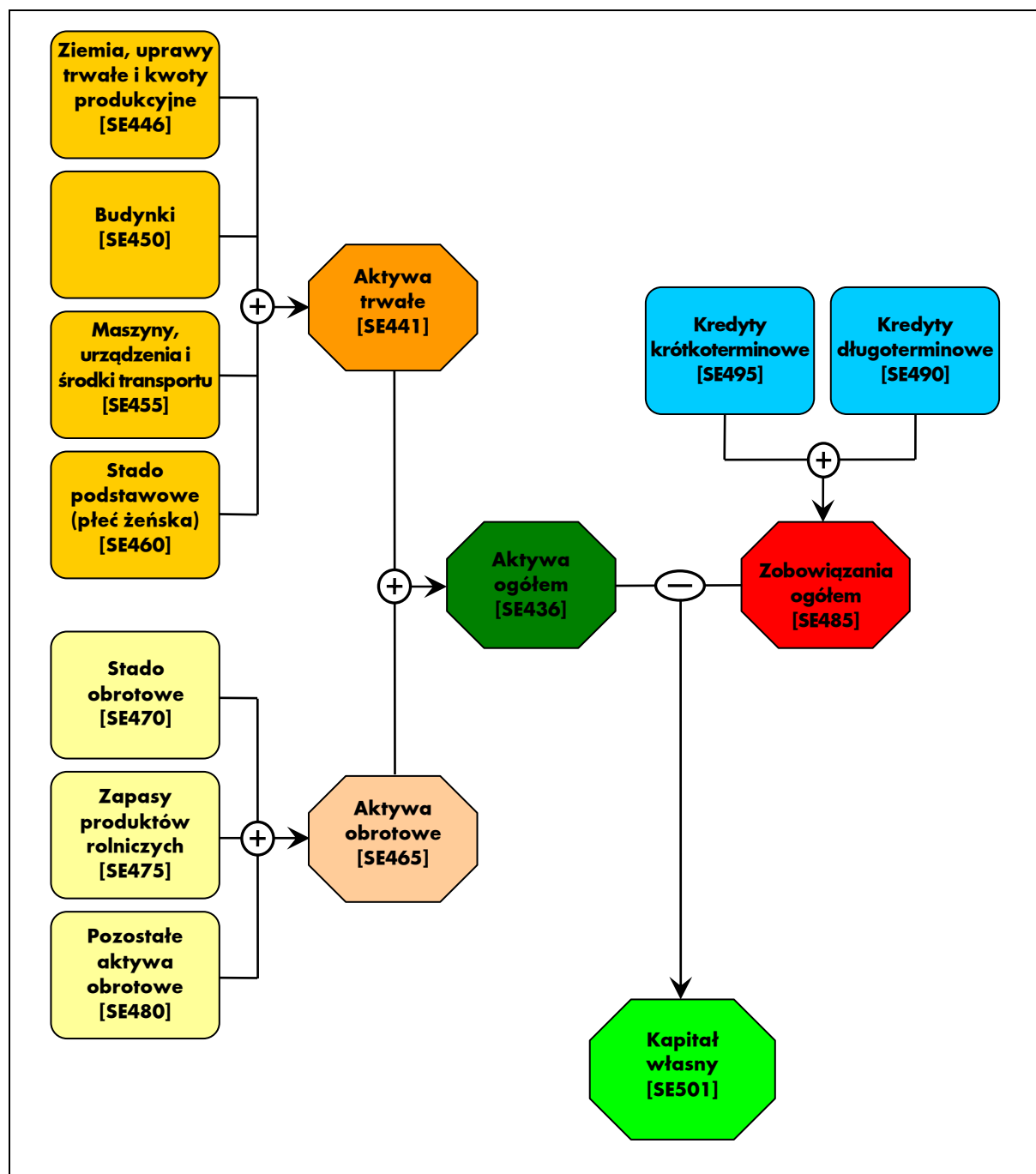
Schemat 2 - 2-5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 2 - 2-6 Sposób obliczania kapitału pracującego

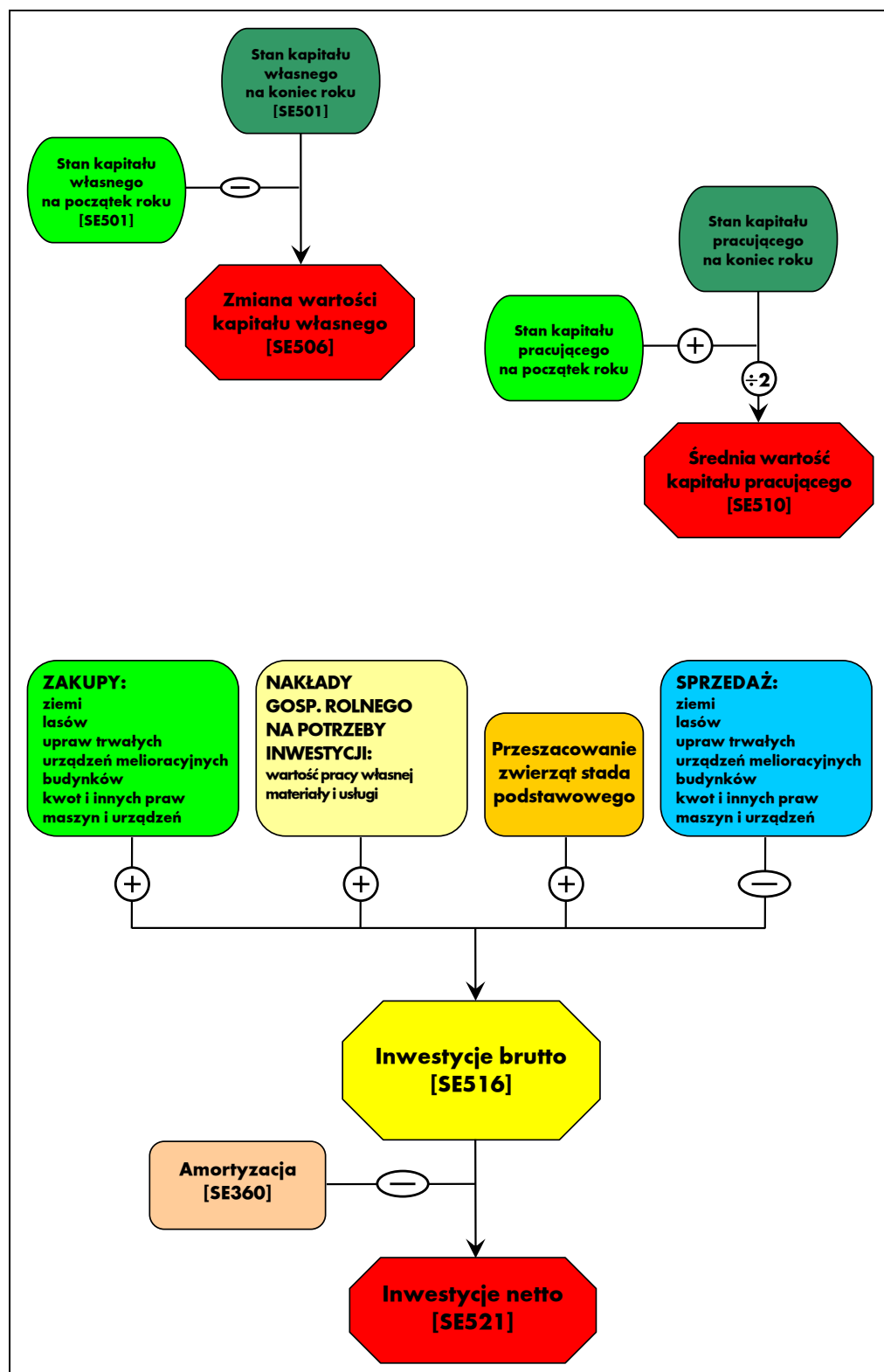
Schemat 2 - 2-6 ilustruje sposób obliczania kapitału pracującego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału pracującego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw. Jest to inne podejście niż powszechnie stosowane w rachunkowości, gdzie kapitał pracujący rozumiany jest jako różnica między kapitałem stałym a majątkiem trwałym [1], [14].

Schemat 2 - 2-7 Sposób prezentacji bilansu majątkowego gospodarstwa rolnego

Bilans majątkowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 2 - 2-8 Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału pracującego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

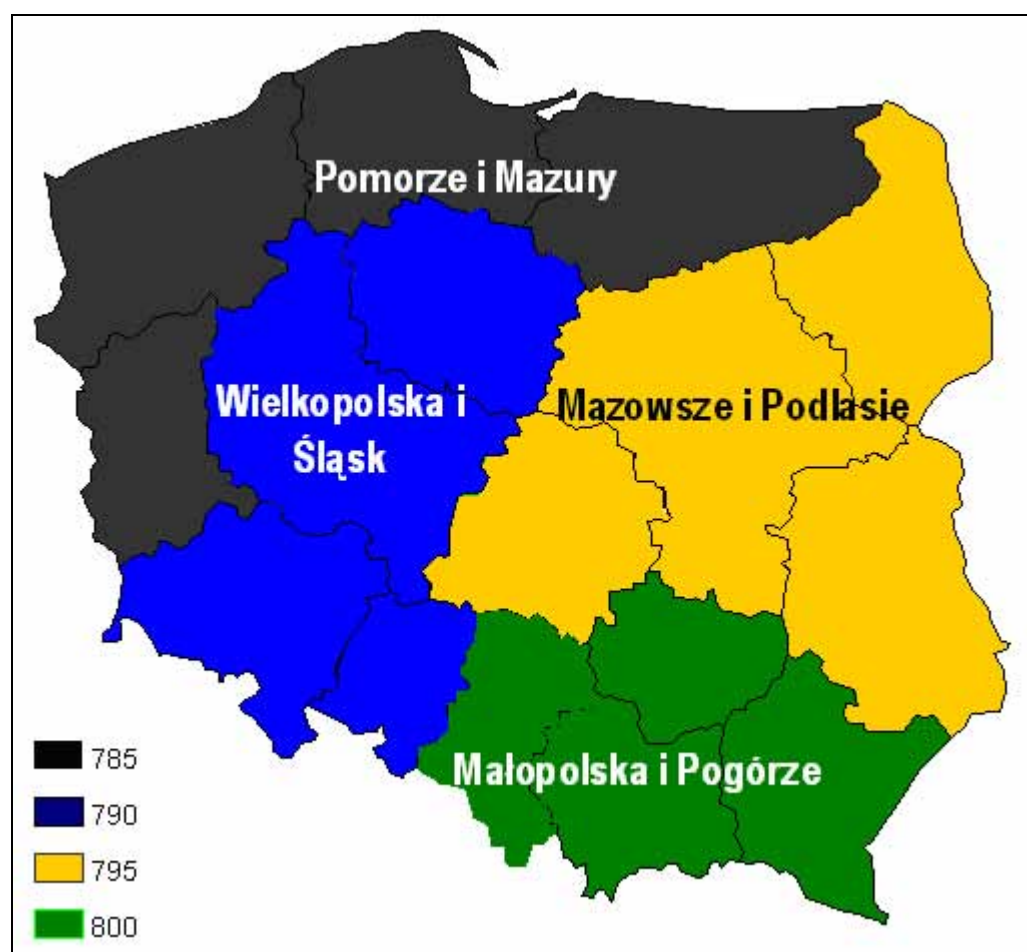
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (PSR 2002), działalność rolniczą prowadziło 2 000 199 gospodarstw rolnych. Z tej liczby 753 253 gospodarstwa posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 2 ESU. Wielkość ta jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte (obowiązujące dla 2007 roku) parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2002”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [19].

Mapa 3-1 **Podział Polski na regiony FADN**

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1470/2007 z 13 grudnia 2007 r. zmieniające Rozporządzenie nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [8].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Decyzja Komisji EEC/85/377 z dnia 7 czerwca 1985 r. ustanawiająca Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych (Dz. U. L 220, 17.08.1985) [3], [11].

3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze znajdują się 122 gospodarstwa osób prawnych. Zaprezentowane wyniki są średnimi arytmetycznymi z powyższego zbioru gospodarstw i stanowią źródło informacji o ich potencjale wytwórczym i efektach gospodarowania. Wyniki te nie są reprezentatywne dla pola obserwacji Polskiego FADN i nie stanowią podstawy do wyciągania wniosków uogólniających o sytuacji ekonomicznej gospodarstw posiadających osobowość prawną w Polsce.

Uzyskane wyniki dla próby 122 gospodarstw pogrupowano wg trzech kryteriów: typu rolniczego (TF8), wielkości ekonomicznej (ES6) i wielkości zasobów ziemi (UAA6).

Tabela 3.2-1 Rozkład badanych⁷ gospodarstw rolnych według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio – małe (8 =< 16 ESU)	Średnio – duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (>= 100 ESU)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (AB)			1	3	9	58	71
	Uprawy ogrodnicze (C)							0
	Uprawy trwałe (E)							0
	Krowy mleczne (F)			0	0	0	1	1
	Zwierz. żyw. w sys. wypas. (G)			0	0	0	8	8
	Zwierz. ziarnożerne (H)			0	0	0	7	7
	Mieszane (I)			0	0	2	33	35
RAZEM		0	0	1	3	11	107	122

Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowanie krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m. in. w GUS).

⁷ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

Tabela 3.2-2 Rozkład badanych gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UR)

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw w próbie
bardzo małe (AXS)	UR < 5	
małe (AS)	5 ≤ UR < 10	
średnio - małe (AMS)	10 ≤ UR < 20	
średnio - duże (AML)	20 ≤ UR < 30	
duże (AL)	30 ≤ UR < 50	
bardzo duże (AXL)	UR ≥ 50	122
RAZEM		122

4. Wyniki standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne z osobowością prawną uczestniczące w Polskim FADN w 2007 r.

Prezentowane dane są średnimi arytmetycznymi z próby gospodarstw posiadających osobowość prawną prowadzących rachunkowość rolną w 2007 roku w systemie Polski FADN.

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Ze względu na zasady publikacji danych w FADN (nie można publikować danych z próby mniejszej niż 15 gospodarstw) w niniejszym podrozdziale nie będą publikowane dane dla typów:

- F – krowy mleczne (1 gospodarstwo),
- G – zwierzęta żywione w systemie wypasowym (8 gospodarstw),
- H – zwierzęta ziarnożerne (7 gospodarstw).

Dla celów publikacji, gospodarstwa z wyżej wymienionych typów zagregowano w jedną grupę, której wyniki będą prezentowane pod nazwą „Pozostałe” (F,G,H).

Tabela 4.1-1 Próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy płowe	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				(AB)	(F)	(G)	(H)	(I)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		122	71	1	8	7	35
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837

Tabela 4.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Pozostałe	Mieszane
				polowe (AB)	(F, G, H)	(I)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	507,6	315,3	1 615,5	391,2
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	26,162	18,271	69,520	22,351
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	57 632	40 244	153 084	49 268
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	0,000	0,000	0,000	0,000
SE016	Czas pracy własnej	godz.	0	0	0	0
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	26,109	18,179	69,520	22,351
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	57 514	40 042	153 084	49 268
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	942,8	955,6	1 229,3	785,8
SE030	Powierzchnia dodatkowych użytków rolnych	ha	667,7	659,8	1 114,0	479,9
SE035	Zboża	ha	555,24	568,63	803,70	414,47
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	269,35	303,80	284,27	192,65
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	1,35	0,58	0,84	3,16
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,75	1,28	0,00	0,00
SE055	Sady	ha	0,75	1,28	0,00	0,00
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	105,38	66,15	139,70	169,27
SE072	Odłogi	ha	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	Ugory	ha	10,46	14,71	0,81	6,26
SE075	Lasy	ha	4,09	5,45	3,30	1,70
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	627,3	102,4	3 358,9	443,2
SE085	Krowy mleczne	LU	64,40	25,16	136,69	110,94
SE090	Pozostałe bydło	LU	60,70	23,76	88,69	122,82
SE095	Owce i kozy	LU	0,55	0,00	0,00	1,91
SE100	Trzoda chlewna	LU	497,05	53,50	3 131,44	192,53
SE105	Drób	LU	2,66	0,00	0,00	9,27
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	50,9	51,8	42,4	53,3
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	70,2	81,4	55,5	83,5
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,35	1,14	1,65	1,35
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	6 909	5 866	7 599	7 000

Tabela 4.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Pozostałe	Mieszane
				polowe (AB)	(F, G, H)	(I)
SE131	Produkcja ogółem	zł	4 997 569	3 557 778	14 246 567	3 690 174
SE135	Produkcja roślinna	zł	2 905 402	3 184 569	3 471 435	2 080 334
SE140	Zboża	zł	1 833 288	1 909 176	2 490 481	1 378 915
SE145	Rośliny białkowe	zł	16 024	24 673	6 665	2 756
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	131 272	222 227	14 812	0
SE155	Buraki cukrowe	zł	151 940	168 372	48 947	165 691
SE160	Rośliny oleiste	zł	722 695	789 893	897 854	506 309
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	9 640	14 677	856	3 436
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	12 313	8 667	8 220	21 578
SE175	Owoce	zł	7 241	12 442	0	0
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	19 091	31 915	3 600	160
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 898	2 527	0	1 490
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	2 025 699	293 015	10 744 897	1 554 655
SE211	Zmiana wartości zwierząt stadą podstawowego	zł	-202	-33 271	5 572	64 240
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	511 237	161 468	1 245 585	885 067
SE220	Wółowina i cielęcina	zł	65 462	12 931	116 997	148 465
SE225	Wieprzowina	zł	1 418 024	95 610	9 377 423	462 052
SE230	Owce i kozy	zł	342	0	0	1 191
SE235	Mięso drobiowe	zł	9 168	0	0	31 957
SE240	Jaja	zł	5 795	0	0	20 198
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	0	0	0	0
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	15 673	23 006	4 892	5 725
SE256	Pozostała produkcja	zł	66 467	80 195	30 235	55 184
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	912	337	4 378	495
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	468 915	162 640	2 085 807	351 065

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Pozostałe	Mieszane
				polowe (AB)	(F, G, H)	(I)
SE270	Koszty ogółem	zł	5 025 600	3 846 808	12 865 745	3 832 799
SE275	Zużycie pośrednie	zł	3 672 582	2 769 012	9 958 707	2 631 882
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	2 474 222	1 774 148	7 144 276	1 759 491
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	227 101	258 227	210 396	171 597
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	43 574	46 792	33 820	41 504
SE295	Nawozy	zł	626 605	718 045	571 566	466 272
SE300	Środki ochrony roślin	zł	375 483	437 265	360 881	256 828
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	97 315	148 205	26 545	26 433
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	177 500	72 858	404 093	286 188
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	69 275	38 583	135 318	101 344
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	897 128	116 837	5 409 165	417 358
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	356 122	77 265	1 916 781	208 360
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	73 091	22 711	161 630	134 815
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	0	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	1 198 360	994 864	2 814 430	872 391
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	201 733	151 358	482 361	175 633
SE345	Energia	zł	515 536	416 688	1 211 470	397 915
SE350	Usługi	zł	349 431	310 624	989 760	135 433
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	131 660	116 194	130 840	163 409
SE360	Amortyzacja	zł	388 790	324 794	808 054	326 947
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	964 228	753 002	2 098 984	873 970
SE370	Wynagrodzenia	zł	766 136	576 287	1 665 062	740 318
SE375	Czynsze	zł	129 143	124 911	233 878	89 850
SE380	Odsetki	zł	68 950	51 804	200 044	43 802

Tabela 4.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Pozostałe	Mieszane
				polowe (AB)		
				(F, G, H)	(I)	
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	418 365	410 829	507 012	393 126
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	96 702	88 465	102 373	110 819
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	96 702	88 465	102 373	110 819
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	706	-203	0	2 873
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	-134	-207	0	-48
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	840	4	0	2 921
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	36 582	31 239	41 708	45 078
SE621	Dopłaty rohośrodowiskowe	zł	29 387	26 578	25 657	36 789
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	6 938	4 660	14 095	8 289
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	257	0	1 957	0
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	18 900	19 070	16 007	19 877
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	20	35	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	265 454	272 223	346 925	214 479
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	265 454	272 223	346 925	214 479
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0

Tabela 4.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy płowe	Pozostałe	Mieszane
				(AB)	(F, G, H)	(I)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	491 499	389 338	1 165 193	390 766
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	418 365	410 829	507 012	393 126
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	162 039	78 373	740 020	67 540
SE390	Podatki	zł	88 904	99 864	81 840	69 900
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-37 088	-21 031	-39 636	-68 498
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	8 035	8 615	387	10 356
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	45 124	29 645	40 023	78 855

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy płowe	Pozostałe	Mieszane
				(AB)	(F, G, H)	(I)
SE131	Produkcja ogółem	zł	4 997 569	3 557 778	14 246 567	3 690 174
SE275	Zużycie pośrednie	zł	3 672 582	2 769 012	9 958 707	2 631 882
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	491 499	389 338	1 165 193	390 766
SE410	Wartość dodana brutto	zł	1 816 486	1 178 104	5 453 053	1 449 058
SE360	Amortyzacja	zł	388 790	324 794	808 054	326 947
SE415	Wartość dodana netto	zł	1 427 696	853 311	4 644 999	1 122 111
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	964 228	753 002	2 098 984	873 970
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-37 088	-21 031	-39 636	-68 498
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	426 379	79 278	2 506 379	179 642

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy płowe	Pozostałe	Mieszane
				(AB)	(F, G, H)	(I)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	54 570	46 704	66 815	50 204

Tabela 4.1-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Pozostałe	Mieszane
				polowe (AB)		
SE436	Aktywa ogółem	zł	9 493 630	7 383 455	21 886 505	8 108 957
SE441	Aktywa trwałe	zł	5 658 872	4 166 200	12 957 718	5 350 250
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	1 528 601	1 683 416	804 266	1 545 673
SE450	Budynki	zł	1 737 581	616 300	7 373 804	1 435 621
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	2 027 834	1 740 116	3 660 058	1 865 332
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	364 856	126 369	1 119 589	503 624
SE465	Aktywa obrotowe	zł	3 834 758	3 217 255	8 928 787	2 758 708
SE470	Stado obrotowe	zł	457 449	87 519	2 310 563	360 740
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	617 714	738 561	182 764	571 402
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	2 759 595	2 391 175	6 435 460	1 826 566
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	2 827 665	2 322 568	6 530 910	2 159 380
SE490	Kredyty długoterminowe	zł	1 299 774	1 159 217	2 005 648	1 262 218
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	1 527 891	1 163 350	4 525 262	897 162
SE501	Kapitał własny	zł	6 665 965	5 060 888	15 355 595	5 949 577

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Pozostałe	Mieszane
				polowe (AB)		
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	424 842	298 156	715 561	548 933
SE510	Średnia wartość kapitału pracującego	zł	7 778 088	5 558 937	20 251 509	6 577 657
SE516	Inwestycje brutto	zł	487 959	276 287	1 564 665	425 143
SE521	Inwestycje netto	zł	99 170	-48 506	756 611	98 196
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	666 196	274 465	3 286 077	263 191
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	338 733	63 073	2 776 697	-216 571

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej

Ze względu na zasady publikacji danych w FADN (nie można publikować danych z próby mniejszej niż 15 gospodarstw) w niniejszym podrozdziale nie będą publikowane dane dla następujących klas wielkości ekonomicznej:

- $8 \leq 16$ ESU – średnio-małe (1 gospodarstwo),
- $16 \leq 40$ ESU – średnio-duże (3 gospodarstwa),
- $40 \leq 100$ ESU – duże (11 gospodarstw).

Dla celów publikacji, gospodarstwa z wyżej wymienionych typów zagregowano w jedną grupę, której wyniki będą prezentowane pod nazwą „Pozostałe” ($8 \leq 100$ ESU).

Tabela 4.2-1 Próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				($8 \leq 16$ ESU)	($16 \leq 40$ ESU)	($40 \leq 100$ ESU)	(≥ 100 ESU)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		122	1	3	11	107
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		3,7837	3,7837	3,7837	3,7837	3,7837

Tabela 4.2-2 Wybrane informacje o produkcji według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	507,6	61,0	570,2
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	26,162	5,570	29,049
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	57 632	12 278	63 990
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	0,000	0,000	0,000
SE016	Czas pracy własnej	godz.	0	0	0
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	26,109	5,135	29,049
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	57 514	11 322	63 990
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	942,8	255,9	1 039,0
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	667,7	136,0	742,3
SE035	Zboża	ha	555,24	181,25	607,67
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	269,35	45,77	300,69
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	1,35	0,13	1,52
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,75	0,00	0,85
SE055	Sady	ha	0,75	0,00	0,85
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	105,38	28,67	116,13
SE072	Odłogi	ha	0,00	0,00	0,00
SE073	Ugory	ha	10,46	0,00	11,93
SE075	Lasy	ha	4,09	3,32	4,20
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	627,3	25,2	711,7
SE085	Krowy mleczne	LU	64,40	0,00	73,43
SE090	Pozostałe bydło	LU	60,70	15,15	67,08
SE095	Owce i kozy	LU	0,55	1,90	0,36
SE100	Trzoda chlewna	LU	497,05	8,10	565,59
SE105	Drób	LU	2,66	0,00	3,03
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	50,9	40,6	51,3
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	70,2	85,0	70,0
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,35	0,74	1,37
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	6 909	0	6 909

Tabela 4.2-3 Wartość produkcji według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Produkcja ogółem	zł	4 997 569	742 032	5 594 140
SE135	Produkcja roślinna	zł	2 905 402	593 707	3 229 472
SE140	Zboża	zł	1 833 288	464 459	2 025 180
SE145	Rośliny białkowe	zł	16 024	1 279	18 091
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	131 272	424	149 615
SE155	Buraki cukrowe	zł	151 940	19 882	170 453
SE160	Rośliny oleiste	zł	722 695	106 898	809 022
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	9 640	400	10 935
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	12 313	99	14 025
SE175	Owoce	zł	7 241	0	8 256
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	19 091	135	21 749
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 898	130	2 146
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	2 025 699	140 681	2 289 954
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	zł	-202	-3 697	287
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	511 237	0	582 905
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	65 462	12 681	72 861
SE225	Wieprzowina	zł	1 418 024	18 850	1 614 170
SE230	Owce i kozy	zł	342	387	335
SE235	Mięso drobiowe	zł	9 168	0	10 453
SE240	Jaja	zł	5 795	0	6 607
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	0	0	0
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	15 673	108 763	2 622
SE256	Pozostała produkcja	zł	66 467	7 644	74 714
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	912	1 597	816
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	468 915	95 748	521 228

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	5 025 600	748 012	5 625 262
SE275	Zużycie pośrednie	zł	3 672 582	525 080	4 113 821
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	2 474 222	344 055	2 772 844
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	227 101	41 645	253 100
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	43 574	11 697	48 042
SE295	Nawozy	zł	626 605	135 034	695 517
SE300	Środki ochrony roślin	zł	375 483	56 429	420 210
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	97 315	4 583	110 315
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	177 500	1 887	202 118
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	69 275	0	78 986
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	897 128	99 848	1 008 896
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	356 122	84 051	394 263
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	73 091	4 630	82 688
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	1 198 360	181 024	1 340 977
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	201 733	49 902	223 017
SE345	Energia	zł	515 536	80 522	576 519
SE350	Usługi	zł	349 431	30 123	394 194
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	131 660	20 478	147 247
SE360	Amortyzacja	zł	388 790	54 464	435 658
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	964 228	168 468	1 075 784
SE370	Wynagrodzenia	zł	766 136	137 440	854 270
SE375	Czynsze	zł	129 143	24 393	143 828
SE380	Odsetki	zł	68 950	6 636	77 685

Tabela 4.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	418 365	147 869	456 284
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	96 702	22 651	107 083
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	96 702	22 651	107 083
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	706	0	805
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	-134	0	-153
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	840	0	958
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	36 582	50 674	34 606
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	29 387	46 341	27 010
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	6 938	4 333	7 304
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	257	0	293
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	18 900	3 586	21 046
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	20	0	23
SE630	Płatności "decoupled"	zł	265 454	70 958	292 720
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	265 454	70 958	292 720
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0

Tabela 4.2-6 Salda dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	491 499	160 987	537 832
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	418 365	147 869	456 284
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	162 039	34 844	179 870
SE390	Podatki	zł	88 904	21 726	98 322
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-37 088	-8 836	-41 049
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	8 035	2 016	8 879
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	45 124	10 852	49 928

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Produkcja ogółem	zł	4 997 569	742 032	5 594 140
SE275	Zużycie pośrednie	zł	3 672 582	525 080	4 113 821
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	491 499	160 987	537 832
SE410	Wartość dodana brutto	zł	1 816 486	377 940	2 018 151
SE360	Amortyzacja	zł	388 790	54 464	435 658
SE415	Wartość dodana netto	zł	1 427 696	323 475	1 582 493
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	964 228	168 468	1 075 784
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-37 088	-8 836	-41 049
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	426 379	146 171	465 661

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	54 570	58 075	54 476

Tabela 4.2-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	9 493 630	1 909 146	10 556 876
SE441	Aktywa trwałe	zł	5 658 872	1 245 387	6 277 585
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	1 528 601	504 246	1 672 202
SE450	Budynki	zł	1 737 581	299 888	1 939 127
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	2 027 834	412 160	2 254 331
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	364 856	29 093	411 926
SE465	Aktywa obrotowe	zł	3 834 758	663 759	4 279 291
SE470	Stado obrotowe	zł	457 449	65 703	512 367
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	617 714	120 425	687 427
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	2 759 595	477 632	3 079 497
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	2 827 665	402 057	3 167 704
SE490	Kredyty długoterminowe	zł	1 299 774	311 922	1 438 258
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	1 527 891	90 135	1 729 446
SE501	Kapitał własny	zł	6 665 965	1 507 089	7 389 172

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Pozostałe	Bardzo duże
				(8 =< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	424 842	139 883	464 789
SE510	Średnia wartość kapitału pracującego	zł	7 778 088	1 319 152	8 683 546
SE516	Inwestycje brutto	zł	487 959	-48 014	563 096
SE521	Inwestycje netto	zł	99 170	-102 478	127 438
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	666 196	173 753	735 230
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	338 733	210 062	356 770

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Tabela 4.3-1 Próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże
				(>= 50 ha)
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		122	122
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		3,7837	3,7837

Tabela 4.3-2 Wybrane informacje o produkcji według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże (≥ 50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	507,6	507,6
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	26,162	26,162
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	57 632	57 632
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	0,000	0,000
SE016	Czas pracy własnej	godz.	0	0
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	26,109	26,109
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	57 514	57 514
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	942,8	942,8
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	667,7	667,7
SE035	Zboża	ha	555,24	555,24
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	269,35	269,35
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	1,35	1,35
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,75	0,75
SE055	Sady	ha	0,75	0,75
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	105,38	105,38
SE072	Odłogi	ha	0,00	0,00
SE073	Ugory	ha	10,46	10,46
SE075	Lasy	ha	4,09	4,09
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	627,3	627,3
SE085	Krowy mleczne	LU	64,40	64,40
SE090	Pozostałe bydło	LU	60,70	60,70
SE095	Owce i kozy	LU	0,55	0,55
SE100	Trzoda chlewna	LU	497,05	497,05
SE105	Drób	LU	2,66	2,66
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	50,9	50,9
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	70,2	70,2
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,35	1,35
SE125	Wydajność mleczna krow	kg/krowę	6 909	6 909

Tabela 4.3-3 Wartość produkcji według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże
				(>= 50 ha)
SE131	Produkcja ogółem	zł	4 997 569	4 997 569
SE135	Produkcja roślinna	zł	2 905 402	2 905 402
SE140	Zboża	zł	1 833 288	1 833 288
SE145	Rośliny białkowe	zł	16 024	16 024
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	131 272	131 272
SE155	Buraki cukrowe	zł	151 940	151 940
SE160	Rośliny oleiste	zł	722 695	722 695
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	9 640	9 640
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	12 313	12 313
SE175	Owoce	zł	7 241	7 241
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	19 091	19 091
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 898	1 898
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	2 025 699	2 025 699
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	zł	-202	-202
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	511 237	511 237
SE220	Wołowina i cielęcina	zł	65 462	65 462
SE225	Wieprzowina	zł	1 418 024	1 418 024
SE230	Owce i kozy	zł	342	342
SE235	Mięso drobiowe	zł	9 168	9 168
SE240	Jaja	zł	5 795	5 795
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	0	0
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	15 673	15 673
SE256	Pozostała produkcja	zł	66 467	66 467
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	912	912
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	468 915	468 915

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże (≥ 50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	5 025 600	5 025 600
SE275	Zużycie pośrednie	zł	3 672 582	3 672 582
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	2 474 222	2 474 222
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	227 101	227 101
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	43 574	43 574
SE295	Nawozy	zł	626 605	626 605
SE300	Środki ochrony roślin	zł	375 483	375 483
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	97 315	97 315
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	177 500	177 500
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	69 275	69 275
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	897 128	897 128
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	356 122	356 122
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	73 091	73 091
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	1 198 360	1 198 360
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	201 733	201 733
SE345	Energia	zł	515 536	515 536
SE350	Usługi	zł	349 431	349 431
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	131 660	131 660
SE360	Amortyzacja	zł	388 790	388 790
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	964 228	964 228
SE370	Wynagrodzenia	zł	766 136	766 136
SE375	Czynsze	zł	129 143	129 143
SE380	Odsetki	zł	68 950	68 950

Tabela 4.3-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże (≥ 50 ha)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	418 365	418 365
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	96 702	96 702
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	96 702	96 702
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	706	706
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	-134	-134
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	840	840
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	36 582	36 582
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	29 387	29 387
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	6 938	6 938
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	257	257
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	18 900	18 900
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	20	20
SE630	Płatności "decoupled"	zł	265 454	265 454
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	265 454	265 454
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0

Tabela 4.3-6 Salda dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże
				(>= 50 ha)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	491 499	491 499
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	418 365	418 365
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	162 039	162 039
SE390	Podatki	zł	88 904	88 904
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-37 088	-37 088
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	8 035	8 035
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	45 124	45 124

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże
				(>= 50 ha)
SE131	Produkcja ogółem	zł	4 997 569	4 997 569
SE275	Zużycie pośrednie	zł	3 672 582	3 672 582
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	491 499	491 499
SE410	Wartość dodana brutto	zł	1 816 486	1 816 486
SE360	Amortyzacja	zł	388 790	388 790
SE415	Wartość dodana netto	zł	1 427 696	1 427 696
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	964 228	964 228
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-37 088	-37 088
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	426 379	426 379

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże
				(>= 50 ha)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	54 570	54 570

Tabela 4.3-9 Bilans na koniec roku obrachunkowego według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże
				(>= 50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	9 493 630	9 493 630
SE441	Aktywa trwałe	zł	5 658 872	5 658 872
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	1 528 601	1 528 601
SE450	Budynki	zł	1 737 581	1 737 581
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	2 027 834	2 027 834
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	364 856	364 856
SE465	Aktywa obrotowe	zł	3 834 758	3 834 758
SE470	Stado obrotowe	zł	457 449	457 449
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	617 714	617 714
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	2 759 595	2 759 595
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	2 827 665	2 827 665
SE490	Kredyty długoterminowe	zł	1 299 774	1 299 774
SE495	Kredyty krótkoterminowe	zł	1 527 891	1 527 891
SE501	Kapitał własny	zł	6 665 965	6 665 965

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo duże
				(>= 50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	424 842	424 842
SE510	Średnia wartość kapitału pracującego	zł	7 778 088	7 778 088
SE516	Inwestycje brutto	zł	487 959	487 959
SE521	Inwestycje netto	zł	99 170	99 170
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	666 196	666 196
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	338 733	338 733

Literatura

- [1] Bednarski L., Borowiecki R., Duraj J., Kurtis E., Waśniewski T., Wersty B.: Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie. Akademia Ekonomiczna, Wrocław, 1993.
- [2] Commission Decision 78/463/EEC: of 7 April 1978 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Decision 85/377/EEC: of 7 June 1985 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [4] Commission Decision 1999/725/EC: of 22 October 1999 amending Decision 85/377/EEC establishing a Community typology for agricultural holdings (notified under document number C(1999) 3414).
- [5] Commission Decision 2003/369/EC: of 16 May 2003 amending Decision 85/377/EEC establishing a Community typology for agricultural holdings (notified under document number C(2003) 1557).
- [6] Commission Regulation (EC) No 2253/2004 of 23 December 2004 amending Regulation (EEC) No 2237/77 on the form of farm return to be used for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [7] Commission Regulation (EC) No 800/2007 of 6 July 2007 amending Regulation (EEC) No 1859/82 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [8] Commission Regulation (EC) No 1470/2007 of 13 December 2007 amending Regulation (EEC) No 1859/82 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [9] FADN. An a to z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxembourg 1989.
- [10] Goraj L., Osuch D., Sierański W.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2008. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2007.
- [11] Goraj L., Osuch D.: Algorytmy do klasyfikacji gospodarstw rolnych według metodyki Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych z zastosowaniem współczynników SGM „2004”. Ekspertyza wykonana na potrzeby GUS, maszynopis IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2007.
- [12] http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm.
- [13] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentation/basic_definitions/definitions_variables/_EN_1.0_&a=d.
- [14] Mańko S.: Analiza finansowa gospodarstwa rolniczego. Minikowo, 2001.
- [15] RI/CC 1256 r. 5. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2008.
- [16] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.

- [17] RI/CC 882 Rev. 8.1. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 12 April 2007.
- [18] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [19] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB